

خودآموز بورس

سید مجتبیٰ فنائی

فهرست اجمالی

- سخن ناشر ۱
- بخش اول: آشنایی با بورس اوراق بهادار ۵
- بخش دوم: بازار اوراق بهادار چگونه اداره می‌شود؟ ۲۳
- بخش سوم: سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار ۳۳
- بخش چهارم: اصطلاحات رایج در بازار اوراق بهادار ۴۹
- بخش پنجم: اصول خرید و فروش در بازار سهام ۹۳
- بخش ششم: کدام سهام را انتخاب کنیم؟ ۱۰۱
- بخش هفتم: فرآیند فعالیت‌ها و فرم‌های مورد استفاده در بورس اوراق بهادار ۱۰۹

تاریخچه و علل به وجود آمدن بورس اوراق بهادار

پیدایش بورس در جهان

در زمان‌های گذشته بازرگانانی که از فعالیت‌های تجاری ضرر می‌کردند به دنبال یافتن راهی بودند تا خطر ضرر و خسارت‌های احتمالی خود را کاهش دهند. پس، آنها به حسب تجربه به این نتیجه رسیدند که برای حل این مشکل می‌توانند در کارها با فرد یا افرادی شریک شوند و از این طریق سود و زیان‌های احتمالی را با آنها تقسیم نمایند. با به‌کارگیری این تجربه‌ی موفقیت‌آمیز، به تدریج بازرگانان دامنه‌ی فعالیت آن را وسیع‌تر کرده و در کارهای بزرگ به کار گرفتند تا جایی که این تجربه به تشکیل شرکت‌های سهامی منجر شد.

اولین تجربه‌ی شرکت سهامی در سال ۱۵۵۳ میلادی در کشور روسیه با ایجاد شرکت Moseovie به وجود آمد. این شرکت قرار بود کالاهایی را، بدون این که آفریقا را دور بزند، از شمال اروپا به شرق آسیا و چین ارسال نماید. به منظور کاهش خطر و عملی شدن این فعالیت عده‌ای از تجار، سرمایه‌ی لازم برای این کار را تقبل کردند و هر کس به نسبت آورده‌ی

خویش در سود و زیان شرکت شریک شد و به این ترتیب این کار با موفقیت انجام گرفت. بعدها با گسترش مبادلات تجاری در اروپا، به سرمایه‌های بیشتر و شرکای بیشتری احتیاج پیدا شد. انجام این کار نیاز به مراکزی داشت تا بتوان بین دارندگان سرمایه و متقاضیان استفاده از آن ارتباط برقرار کرد. مراکزی که برای این منظور ایجاد گردیدند به «بورس» معروف شدند. اولین بورس اوراق بهادار جهان در اوایل قرن هفدهم میلادی در شهر آمستردام هلند تشکیل شد و کمپانی هند شرقی سهام خود را در آن عرضه کرد. پس از آن بورس لندن در سال ۱۸۰۱ میلادی و بورس نیویورک در اواخر قرن هجدهم تأسیس شدند. به تدریج سایر کشورها نیز دارای بورس شدند تا به آنجا که امروز کمتر کشوری را می‌توان یافت که فاقد بورس باشد.

پیدایش واژه‌ی بورس

واژه‌ی بورس مانند هر واژه‌ای دارای یک پیشینه‌ی تاریخی است. برای مثال واژه‌ی بانک از آنجا پدید آمد که در اروپا افراد برای انجام مبادلات پولی خود روی نیمکت‌های میدان‌های قدیمی می‌نشستند و پول‌های خود را مبادله می‌کردند. از آنجا که لغت «بنک» در زبان ایتالیایی به معنی نیمکت است. بعدها مراکزی که وظیفه‌ی انجام مبادلات پولی را بر عهده گرفتند به بانک معروف شدند. واژه‌ی بورس نیز از آنجا پیدا شد که در قرن پانزدهم میلادی بازرگانان و کسبه‌ی شهر بورژ، در شمال غربی بلژیک، در میدانی به نام تربوئرس در مقابل خانه‌ی بزرگ‌زاده‌ای به نام «واندر بورس» جمع می‌شدند و به داد و ستد می‌پرداختند. این امر موجب شد تا آن مکان و سایر مراکزی که در نقاط مختلف بدین منظور تشکیل می‌شدند به بورس معروف شوند. نظر دیگری هم هست که می‌گوید اعضای خانواده‌ی واندربورس